

НАГОЛОС

ПОЗБУВАЙМОСЯ
НЕГАТИВУ

стор. 4

УКРАЇНА
І СВІТ

PARIS DESIGN
WEEK 2017

стор. 13

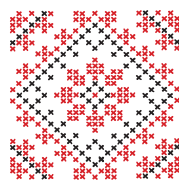
ВИСТАВКИ

ЗАБУТЕ
МЕЖИГІР'Я

стор. 14-15

cultua.media

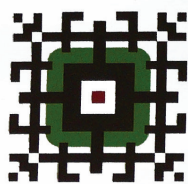

КУЛЬТУРА І ЖИТТЯ

№39 | 29 вересня 2017

загальнодержавна українська газета

ISSN 2519-4429

БУКОВИНА • 2017

міжнародний творчий практикум
художньої кераміки

стор. 8-9

АКТУАЛЬНО

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЗАПОВІДНИК «КИЄВО-ПЕЧЕРСЬКА ЛАВРА» У НЕБЕЗПЕЦІ СТОР. 2-3

ГЕТЬ НЕПРОФЕСІОНАЛІВ ІЗ КУЛЬТУРИ!

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ЗАПОВІДНИК
«КИЄВО-ПЕЧЕРСЬКА ЛАВРА» У НЕБЕЗПЕЦІ**

Звернення

Обурені повідомленням на сайті Міністерства культури України про: «Результати жеребкування для відбору кандидатур від громадських організацій у сфері культури для включення до складу конкурсної комісії з проведення конкурсного добору на посаду генерального директора Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника від 24.07.2017», де чорним по білому пишеться:

«У Міністерстві культури 24 липня 2017 року у встановленому Законом України «Про культуру» порядку проведено жеребкування з визначення кандидатур від громадських організацій у сфері культури до включення до складу конкурсної комісії із проведення конкурсного добору на посаду генерального директора Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника. За результатами жеребкування до складу комісії обрано кандидатури:

Федоренко Олександр Вікторович – Громадська організація «Муніципальна ліга Києва»; Кдирова Інеш Осербаївна – Громадська організація «Рада національних спільнот України»; Пономаренко Наталія Анатоліївна – Громадська організація «Реформи заради прогресу»...

Нас приголомшила відсутність серед кандидатів до конкурсної комісії з обрання керівника Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника архітекторів, художників, представників Національної академії образотворчих мистецтв та архітектури, Українського товариства охорони пам'яток історії та культури, представників інших профільних громадських організацій, які спроможні об'єктивно, фахово (!) взяти участь у цьому конкурсі. Натомість суддями будуть ГО

«Клуб шанувальників балету» та ГО «Балетна спілка України».

Нині заповідник, зважаючи на його стан, потребує господаря, фахівця, патріота, який зможе зупинити вандалізм, спотворення забудовами, перебудовами й знесеннями будівель та споруд цього архітектурного комплексу, взятю під охорону ЮНЕСКО. Адже на його території, а саме на «Нижній Лаврі», з'явилося вже 16 нових споруд, серед яких і декілька багатопверхових будівель, не враховуючи забудови, яка з'являється в охоронній зоні Заповідника. Це свідчить про те, що свідомо ігноруються вимоги Закону України «Про відокремлення церкви від держави».

Враховуючи вказані проблеми довкола Заповідника, напрошується запитання: яка подальша перспектива збереження й розвитку всесвітньо відомого Національного заповідника «Києво-Печерська лавра» і на якого генерального директора, фахівця можна сподіватися?

Замість виконання нещодавно змінених вимог Закону України «Про культуру», яким передбачено долучати до процесу обрання керівників закладів культури найкращих представників фахових профільних громадських організацій, Міністерство культури України залучає до участі в конкурсній комісії танцюристів, акторів, спортсменів та інші абсолютно некомпетентні громадські організації, навмисно усуваючи від цього процесу тих, хто може покласти край безладу в Києво-Печерській лаврі.

Лідія ОРЕЛ,

Заслужений працівник культури України

Петро ВОВЧЕНКО,

старший науковий співробітник
Національного музею народної
архітектури та побуту України,
архітектор

ЗАПОВІДНИК ДЛЯ ОБРАНИХ: ЛАВРИ — ЗАНЕПАД, КЕРІВНИЦТВУ — БЛАГОДАТЬ

Сьогодні актуальним став «захист» Національного Києво-Печерського заповідника зі сторони депутатів ВРУ та численних громадських активістів. За нього навіть беруться ті, хто не має елементарних понять в Християнстві та практично не обізнаний з історією Київської Лаври, і, тим більше, з історією Заповідника. Цікаво, де вони були, коли з Заповідника незаконно звільняли його співробітників, фахівців своєї справи?

Петро БОМБИЛО

За цим усім майорить одіозна фігура комсомольця Миколи Томенка, що має немалий досвід підкилимних інтриг, намагаючись тим самим розчистити і зміцнити в Заповіднику полігон для успішного політичного просування своєї новозмонтованої «політпартійки»... Саме тому, щоб завести на посаду гендиректора свою людину, тобто Любомира Павловича Михайлину, він хитрощами та підлабузництвом просунув до конкурсної комісії трьох осіб.

В останні роки в Заповіднику відбулося багато «серйозних» змін. Хоча Івакін Гліб Борисович – відомий археолог, член-кореспондент НАН України, заступник директора Інституту археології Національної академії наук вважає, що Заповідник успішно розвива-

ється. Очевидно, скорочення фахівців, закриття книжкової крамниці та буйні кущі лаврської флори, які вільно розкинулись на унікальних історичних пам'ятках є розвитком... І це дійсно є ознакою такого запаморочливого тренду, про що стверджує член-кореспондент НАН України, заступник директора Інституту археології?..

Так, на унікальній пам'ятці початку XII століття – Троїцькій надбрамній церкві – можна побачити як ростуть кущі. Це ж саме спостерігається на фортифікаційних мурах кінця XVII початку XVIII століття, зведених на кошти великого українця Івана Мазепи.

Проте в приміщенні Верховної Ради на стихійному брифінгу відзначився начальник науководслідного відділу Заповідника Костянтин Крайній, ревний захисник Любомира Михайлини, з остраху зазначивши, що його відділ проводить дослідження з історії та культури України. Невже зазіхає на директора Інституту історії НАН України, щоб займатися фальсифікацією історії, чи звести нанівець його роботу, так само як свого відділу??? А як же омріяна посада вченого секретаря Заповідника, чи заступника по науці??? З чим далі будемо працювати, що піднімати з руїн?

А чим тоді займається Інститут історії України Національної академії наук, що вже не є, судячи з його виступу, авторитетом для пана Крайнього? Складається враження, що Костян-

тину Крайньому не до славного минулого Лаври, в історії котрої залишається багато білих плям. Також не дуже привабливою для пана виглядає історія і Заповідника, де він так довго і «плідно» трудиться. Та й він цинічно збрехав, що не має його відділу ніякого відношення до УПЦ МП! Костянтин Крайній збрехав ще й тоді, коли від імені всього Заповідника заявив, що той немає ніякого відношення до УПЦ МП, а отже самого монастиря... Саме висококваліфіковані фахівці Заповідника теж (за своїм службовим обов'язком) слідкують за станом Нижньої Лаври, тим самим роблячи все, щоб зберегти святині Православ'я – печери, наземні пам'ятки архітектури. І тут дійсно нічого поганого немає. Але для чого так безглуздо це приховувати? По іншому бути не може, адже Заповідник охоплює всю Лавру. Питання в іншому – як ставиться до пам'яток історії керівництво монастиря? А от Любомир Михайлина, який вже може відвідувати Заповідник лише як пересічний відвідувач з квитком, зачистив до Нижньої Лаври... Очевидно, що не на сповідь він туди ходить. Цікаво, з ким у цивільному він там зустрічається і від представників якої країни отримує інструкції?

Ще одна одіозна фігура в Заповіднику, так звана Оріся Жиленко, яка має багато нагород УПЦ МП. Не маючи фундаментальних наукових праць з історії Києво-Печерської лаври та будучи лише агіографом, тобто досліджуючи життя святих отців

Церкви, з року в рік переписуючи свої попередні «праці», вважаючи лише себе корифеєм з історії Лаври, вона дозволяє собі занадто зверхньо ставитися до відомих науковців. Не можна збагнути, чому вона в Заповіднику займає привілейоване становище. Часом не тому, що є хрещеною донькою академіка Миколи Жулинського? Чи тому, що тримає вдома пацієнтів, за котрими потрібний постійний догляд і вільний від основної роботи час?

«Невтомним борцем» за Лавру став самозванець, кризовий менеджер Олександр Михайлович Овчар, котрий пропрацював лише один день в Заповіднику та був самочинно, або й умисно, не зважаючи на існуючий порядок, призначений колишнім гендиректором Любомиром Михайлиною своїм першим заступником, а потім виконуючим обов'язки генерального директора заповідника як раз напередодні свого звільнення! Ця персона, не орієнтуючись в усіх аспектах діяльності Заповідника, вже на всіх кутках скавчить від усього трудового колективу. Хоча не відрізняє Всіх-святську церкву від Хрестовоздвиженського храму.

Широковідомий у вузьких колах «дослідник» минулого Києво-Печерської лаври, завідувач науково-дослідного відділу Заповідни-

ка Костянтин Крайній, науковий доробок котрого по лаврській тематиці складає менше публікацій, ніж у середньостатистичного аспіранта-історика, котрий виходить на захист кандидатської дисертації, не говорячи про наукові доробки інших науковців Заповідника, примудрився під чітким керівництвом Любомира Михайлини продати права на видання всіх наукових видань Заповідника приватній особі. А отже

і розпорядження інтелектуальним продуктом загалу науковців, які про це навіть і не здогадуються. Своїм головним обов'язком (і призначенням) він вважає загальне керівництво відділом. І це при тому, що на керівництво науковим підрозділом будь якої академічної наукової установи відводиться лише 75 годин на рік.

Пріоритетними напрямками досліджень наукового відділу за керівництва Крайнього стали

теми на зразок «Розлив вірменського коньяку в Заповіднику в повоєнні роки», «Історія міста Полонне» та «Носії археологічної культури шнурової кераміки»... Епохальним і сенсаційним у науковому житті Заповідника в останній час стало «віднайдення» Костянтином Крайнім і заступником гендиректора з наукової роботи, доктором історичних наук, професором археології Сергієм Пивоваровим у фондах Заповідника єгипетської мумії та мумії крокодила, що років за сорок до їх пришестья вже були на обліку!!! Такого маразму науковий світ України ще не бачив. Як можна вважати віднайденням те, що до початку 90-х рр. демонструвалося на одній з виставок Заповідника? Невже це не розуміли «великий науковець» Костянтин Крайній та «доктор, професор» Сергій Пивоваров, виставляючи себе на посміховисько перед всім науковим світом країн СНД і Європи? І, тим самим, не додаючи авторитету Заповіднику як музейній і науковій установі! До чого тут єгипетські мумії до Православної святині?

За сприяння та мовчазної згоди Костянтина Крайнього був ліквідований один-єдиний книжковий магазин у Заповіднику. І це при тому, що і власної наукової бібліотеки Заповідник не має, тобто, по-

збавлений! І в цей час К. Крайній прагне в будь-який спосіб потрапити на посаду заступника гендиректора Заповідника з наукової роботи чи вченого секретаря. Будучи прихильником Російського самодержавства та державної діяльності Петра I, він усіляко блокує в Заповіднику роботу на українську тематику, у доцільності якої він ніяк не переконується, ніяк її не збагне.

Ну з новоспеченим «громадським активістом», доктором історичних наук, ревним прихильником діяльності Миколи Томенка Однороженком все зрозуміло... Інтерес у нього до Заповідника з'явився, коли, за чутками, йому Микола Томенко пообіцяв посаду директора Музею Івана Мазепи... Як то кажуть, по comment, щиріше не буває!

А між тим, в умовах реальної, якщо хтось цього ще не помітив і не відчув, агресії Росії проти України Київська Лавра є і залишатиметься стратегічним об'єктом у контексті державотворчих процесів в Україні. Тому питання постаті гендиректора набуває особливо відповідального значення. В таких умовах потрібна постать, котра вичистить із Заповідника зорієнтовану на Москву нечисть...

Спочатку закон, а потім благодать.

Святиня України, національний заповідник Києво-Печерська Лавра, знов в епіцентрі скандалу. Тепер боротьба розгорнулася за директорське крісло, а по суті за контроль над заповідником. Міністерство культури України в чиєму підпорядкуванні знаходиться Лавра, не гребує ніякими засобами, щоб поставити керманічем заповідника свою людину. Ідучи на відверте порушення закону, відомство Нищука блокує роботу конкурсної комісії.

ПРО ВАНДАЛІВ ТА РУЙНІВНИКІВ В РЯСАХ

Києво-Печерська Лавра протягом багатьох років постійно опинялась в епіцентрі будівельних скандалів. І одним з головних фігурантів яких виступала УПЦ (МП). Найбільші конфлікти, пов'язані із проблемним будівництвом на території Лаври спалахували під час керівництва заповідником Сергієм Кролевцевим. За останні 10 років у Києво-Печерській Лаврі зруйновано 10 історичних об'єктів. Причина – активні дії московської церкви. Наприклад одного дня, москвитам почали заважати ворота та огорожа при в'їзді до Нижніх печер – бац, й вони перетворились на грудю руїн. Представники заповідника заявили, що причиною руйнації стали будівельні роботи, що вела московська патріархія в своїй частині Лаври. Церковники виправдовуються – вони вимушені були розібрати ці історичні споруди бо вони знаходились в аварійно-

РЕЙДЕРИ ВІД МІНКУЛЬТУ

му стані й створювали загрозу для відвідувачів. Цікаво, а про реставрацію історичних пам'яток УПЦ (МП) щось чуло? Чи це найбідніша церква в Україні?

Пана Королевцева звинувачували й в махінаціях з квитками, й у незаконній передачі в безоплатну оренду ГО «Українське товариство охорони пам'яток історії та культури» з правом суборенди 3000 кв.м. Лаврських приміщень. При чому суборендаторами виступали різні комерційні структури. Тепер, Сергій Кролевцев є одним з кандидатів на посаду директора Національного заповідника Києво-Печерська Лавра...

За останні роки, Лавра трохи покращила свій вигляд. Реконструюють церкву Спаса на Берестові, за яку заповіднику в свій час довелося витримати тривалу війну з промосковськими церковниками. У великій Лаврській дзвіниці було встановлено вісьмитонний колокол, який чекав, валяючись просто на землі, свого часу більше 10 років.

ЗАКОН, ЩО ДИШЛО, ЯК ПОВЕРНУВ ТАК І ВИЙШЛО?

4 вересня закінчився контракт у директора заповідника Любомира Михайлини. Міністерство культури оголосило конкурс, на який подалося п'ять претендентів. Окрім Любомира Михайлини, це одіозний Сергій Кролевцев, Алла

Віноградна (за твердженням громадських діячів, пані Віноградна не має достатнього досвіду), Віктор Ігнатенко (в мотиваційному листі зазначив необхідність більш плідної співпраці з УПЦ (МП) та Ганна Звіряка (працювала з 2012 по 2015 рр. в.о. директора НДІ пам'яток охоронних досліджень). Здавалося б що тут складного, конкурсна комісія розглянула кандидатури, проголосувала – прийняла рішення. Однак виявилось не все так просто, вільна конкурсна комісія може прийняти не те рішення, яке потрібно команді «голосу Майдану». Тому в Міністерстві схоже прийняли рішення блокувати обрання директора. За весь час відбулось лише одне засідання комісії, на всі інші не з'явилися представники Мінкульту. А це четверо з дев'яти «комісарів». Причини відсутності дуже дивні, наприклад в.о. заповідника «Чернігів стародавній» Юрій Соболев незадовго до конкурсу пішов у відпустку. Радник міністра Роман Усенко та керівник благодійного фонду «Творчий центр ТЦК» Володимир Купрій взагалі не пояснили причин своєї відсутності. «Забула» про засідання й Інеш Кадирова з Ради національних товариств України. Дивний збіг, бо й пана Соболева, й Купрія з Усенком, й пані Кадирову вважають ставлениками замміністра Тамари Мазур. Сама ж Мазур запевняє, що

ніякого саботажу з її сторони не має, але причини відсутності своїх протезе, так і не пояснила.

Можливість блокувати роботу конкурсної комісії, Міністерству культури надає права ва колізія, створена ще рік тому паном Нищуком. В травні 2016 року, Євген Нищук підписує Наказ № 380, яким затверджує положення про роботу конкурсних комісій з обрання керівників державних закладів культури. Саме цим положенням, передбачено, що директора закладів культури обирають 2/3 голосів від складу конкурсної комісії. Цікаво те, що аналогічна норма закону «Про культуру» передбачає обрання керівників простою більшістю голосів членів комісії. Фактично, «герой» майдану своїм рішенням змінив закон. Дійсно, а для чого нам Конституція, Верховна рада? Євген Нищук та його команда самі собі й Конституція й парламент. Головне, щоб керівником жодного заповідника не стала «ліва» людина, яка не дай Боже захоче його зберегти...

Члени конкурсної комісії намагалися зустрітись з міністром та отримати від нього пояснення, але «баре» всяку там «чёрнь» на поріг міністерства не пускають. Тому «комісари» в Міністерство культури потрапити так і не змогли.

СВОЯ РУКА ВЛАДИКА

Чає міністр та його опричник й на статут заповідника, який чітко передбачає процедуру призначення в.о. директора. Так, ще 4 вересня Любомир Михайлин йдучи у відставку призначає в.о. директора заповідника, свого заступника Олександра Вівчара. За законом та статутом, призначеного в.о. може звільнити тільки легітимний директор. Однак і цей факт, а ні трохи не смутив Нищук енд компанії, й міністерство 5 вересня видає наказ про призначення в.о. директора Києво-Печерської Лаври Олександра Рудніка. Найдивніше, що підставою для цього призначення стала службова записка начальника управління охорони культурного спадку та заповідників Міністерства культури Олександра Епіфанова. Злі люди, пов'язують пана Епіфанова з Тамарою Мазур, й вважають їх причетними до незаконних забудов на території Лаври.

На сьогоднішній день, конфлікт перейшов в судову площину. Також голова конкурсної комісії Олександр Федоренко та декілька народних депутатів звернулися до Генеральної прокуратури з вимогою надати правову оцінку діям посадовців Міністерства культури. Чи буде бажання у прокурорських слідчих побачити злочини? Чи звернення нардепів буде спущено на гальма й світ побачить чергову відписку? Відписку якою Генеральна прокуратура бравовідзвітує, що ознак злочину не виявлено...

ПРО ЄВРОПЕЙСЬКУ ЗАКОНОПОСЛУШНІСТЬ В ПОЛІ УКРАЇНСЬКОГО ВЕРХОВНОРАДНИЦТВА

Осінь на Печерських пагорбах, як правило, майоріє не лише барвами листя осіннього Маріїнського парку, але й шоу-програмами, які політичні сили влаштовують на честь відкриття роботи ВРУ.

Леся САМІЙЛЕНКО

Верховна рада починає свою роботу, і зокрема пленарні засідання, на початку вересня. Але все у цій сфері, як у нас і як таке до чого ми починаємо звикати як до норми політичного життя держави. То ж, судячи з усього, що ми і досі маємо, як звикли мати, на часі поговорити і про те, що не є нормою в контексті європейської культури і традицій у цій сфері.

Ті, кому доводилось бувати чи працювати в офіційних колах європейських держав, добре знають як все, що там доводилося бачити і чути відрізняється від того, що маємо ми як норму. Хто думає, що українська бюрократія – це найжахливіше, що є у світі, гли-

лення, яке, до того, й ще є дуже аполітичним сегментом суспільства. Там люди живуть і працюють, а ми – безкінечно боремся, боремся і боремся. Вже доборолось до пророцтв нашого національного генія, який ще в XIX столітті голосив на весь світ про те, що «Доборолась Україна до самого краю. Гірше ляхів свої діти її розпинають...»

І ця асоціація в моїй уяві з'явилась зовсім не до того що особисто я проти боротьби за справедливість. Боротися треба, коли до кращого в становленні порядку і справедливості у нас, мов за приказкою, як до Москви пішки. Тому і товчемося як Марко по пеклу знаючи лише те, що вже давно усвідомив кожен український мислячий громадянин. А конкретніше, що перебудову потрібно починати з себе, зі свого оточення, яке повинно хоча б трохи відповідати нормам європейських стандартів мислення і культури. Тоді крок за кроком все може змінитися, хоча...

Особисто у мене накопичилося так багато спостережень за позитивними подіями, які від-

монархів. Там, хоча це не кращий приклад, в Білорусії, з усіма її політичними недоліками і негараздами, в Казахстані, де схожі проблеми також стають нормою та й інших імперіях пострадянського періоду, принаймні прізвища Президента, прем'єр-міністра за чверть століття знає кожний громадянин, бо вони так часто як у нас не змінюються. Але цікаво, що загальний рівень життя народу майже адекватний європейським нормам. Знаю, бо колись цікавилася цим питанням серйозно.

І, якщо ідеться про нашу казуїстику в сфері державотворення, то не лише проста людина з вулиці, але й політолог, політтехнолог зопалу не згадає прізвища всіх прем'єр-міністрів, які були при владі за останні 26 років нашої самостійності і незалежності. Схоже, що все робилося для того, щоб обезцінити, як і наше життя, навіть ці сакральні постулати та цінності у боротьбі українського народу. Чи обговорюється у будь-якій європейській країні питання історичних цінностей її нації і загальнолюдських цінностей? На це в розвинених і процвітаючих країнах ніколи не було часу і потреби як такої. Тож той, хто починав чи й нині починає перебудову суспільства з себе – нині вже насолоджується плодами своїх досягнень, принаймні, у власній сфері життя-буття. Але це, як правило, свідомі і освічені люди, яким разом з усіма іншими нині живеться не легко, але вони якимось виживають трохи краще за тих, кому було лінки щось змінювати навіть в собі та навколо себе. На жаль, люди які звикли до традицій радянської системи і нині спираються на спомини про те, як тоді, їм було добре, і є тією силою підтримки, яка звикла лише ламати, а не терпляче і свідомо будувати. Ті, кого до влади тягне як гвинтик до магніта, свідомо

місяцями. Вже не кажучи про те, що до цього потрібно було готуватися, як мінімум, з 2000-го року, тобто на початку епохи.

Звичайно ж зрозуміло, що його приймуть не на цьому тижні, так трохи пізніше, але...

Саме тому хочеться зупинитись на тому, що мені хорошого довелося побачити на третьому, «експозиційному поверсі» в приміщенні ВРУ. Не певна, що в такі гарячі дні туди заглянув кожен депутат, бо такі знахідки для більшості наших парламентарів – то пусте. А ідеться про виставку картин з-під пера сина Івана Франка – Тараса, який є більш відомим широкому загалові як літератор і філолог. А живописна спадщина Тараса Франка і зберігалася по закордонах і особливо не досліджувалась. Але картини – дуже милі і світлі, різноманітні за тематикою і ментально проєвропейсько-українські. На них і глибинне усвідомлення європейськості української нації, і любов до рідного батька та членів їхньої родини прочитується. Вони можуть бути окрасою будь-якої музейної експозиції у будь-якому куточку світу.

А на протилежній стороні центральної частини цього ж поверху можна було подивитися не менш цікаву експозицію, яка стосується історії нашого державотворення та української преси. Тож тішить те, що і в стінах нашого парламенту працюють люди для яких такі теми не лише – порожняк, але й прагнення достукатися до душ законотворців у бідній-який час їхньої зайнятості. Бо заняття, якими вони переймаються це такі, як самі вони добре це усвідомлюють – це просто політична боротьба за владу, а не професійна здатність до змін на краще у будь-якій сфері нашого життя-буття.

Фото Миколи БІЛОКОПИТОВА

боко помиляється. Суньтєся хоча б поверхово у ті сфери, які відповідають за головні державозабезпечуючі опції політики і традицій європейських держав зі стабільними і довготривалими традиціями і вам вже наша бюрократія здасться раєм. Але у цих державах, та й тих, які вийшли з-під впливу радянського постколониального режиму, завдяки так званій «сталій адміністративній бюрократії» та традиціям європейської законопослушності громадян відповідно до порядку в серйозних сферах життєдіяльності проблем або значно менше, або вони й зовсім не стосуються проблем життя народу чи насе-

буваються в нашому суспільстві і рушійними є представники вже середнього і молодого покоління наших громадян, що іноді мене пробиває навіть на пофосні оцінки нашого сучасного буття і хочеться розповісти про все, що є нашими реаліями сьогодення. Звичайно, що такі оцінки та емоції не викликають ані події, ані реалії, які стосуються економічної сфери, бо більш переймаються культурологічною та історичною. А от поговорити про європейську законопослушність нині вже на часі. Та почну з прикладів пострадянських держав у яких вже понад 25 років Президенти вже можуть претендувати на статус

А все починалося з заняття йогою. «Дивно?..» – скажете. Та зовсім ні, адже ідеться про те як все було на Літніх театральних школах у приміському бучанському парку, що на київщині.

Леся САМІЙЛЕНКО

Адже протягом чотирьох днів тут відбувався черговий етап започаткованих Спільною театральних діячів минулого року такий собі вишкіл театральних діячів майбутнього. Знову подивуетесь? А нічого в цьому незвичного для представників європейських держав і немає та ще радує той факт, що і наша театральна молодь вже таким інноваціям та європейській практиці не дивуеться. І їздити вже можна, щоб побачити як там у них, і курбасівсько-меерхольдівська театральні школи та методи і традиції вже давно не є відкриттям для тих, хто прагне зрозуміти і не чинить супротиву, перш за все, – власній свідомості, стосовно того, що українська театральна школа була і мусить стати європейською за всіма ознаками жанру.

А доводити це можна вже на прикладах успішності наших сучасних театрів очільники яких давно будують свої «храми» виходячи з підвалин саме української європейської традиції та кращих прикладів організації роботи всіх ланок театального виробництва. І як тут «Режисера без вихідних» не пригадати, який і став головним ініціатором проведення «Сезонних шкіл».

Однотимчасово у пана Богдана Струтинського вдосталь, бо підбирає в свою команду молодих і лише обдарованих працівників, які і пішли за ним у Спільну театральних діячів допомагати і в цій сфері досягти змін на краще та успіхів. А залучення молоді у такі справи сприяє ще й поповненню свіжими силами обібраної і постарілої «тіло» самої організації в якій вже як після щурячої атаки на провіант треба все латати і дезінфікувати. Тобто роботи у НСТД – не початий край. Але, якщо людина звикла працювати на справу життя цілодобово, то й на реалізацію ідей проведення заходів, які б сприяли спільній

ТАК ТВОРИТЬСЯ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ТЕАТР МАЙБУТНЬОГО

Фото Юрія НЕСТЕРЕНКА

справі, і час знаходиться і команда вже сформована працює.

Тож, не спроста, я почала свою розповідь про те, як все відбувалося в Бучі, із ранкової зарядки та занять йогою, які проводила одна з молодих актрис, що була й учасницею «шкільних літніх занять». Сама запропонувала свою допомогу, бо ініціатива у цій команді

– на перших позиціях співучасті. А самі заняття всі учасники відвідували з самого ранку з великим ентузіазмом.

Бачили б ви, які вони, учасники шкіл всі граціозні, одухотворені і заряджені на весь день позитивною енергією приходили на подальші теоретичні та практичні уроки, які проводили метри української та європейської театральних шкіл. Результат цієї роботи щовечора вже демонструвався учасниками на сцені бучанського літнього театру, що знаходиться на території парку. Тут і можна було побачити в дії все чому навчилися протягом дня молоді актори та режисери, якими керував художній керівник театру столичного «Золоті ворота» Стас Жирков, адже саме цей театральний колектив та і вся робота в ньому базується на прикладах і традиціях роботи кращих європейських театрів. На відкритті події цей молодий і талановитий очільник теа-

чів. І все це є дуже природним і сталим явищем в європейських країнах, які не знали і не знають, що таке чиновницькі організації на кшталт Міністерства культури чи управління і в яких культура є, а таких організацій традиційно не існує.

Тож як це працює і діє, хоча б протягом декількох днів і у нас можна було побачити і переконатися саме в Бучі, де чотири дні промайнули для всіх як мить. Адже учасники літніх шкіл на прощання домовились не розлучатися а далі продовжувати втілювати набуті знання і отримали підтримку з боку організаторів у сенсі створення потужної і яскравої спільної роботи, яку хочуть показати загалу на київській сцені.

А ті, хто погодився поділитися своїми знаннями та розшифрувати власну формулу успіху, думаю, що ні на мить не пошкодували. Адже з талановитого молоддю, яка прагне удосконалення, працювати – одне задоволення.

Отримала його від просто споглядання і я, бо цікаво було почути і поспілкуватися зі знаковими персонами, які проводили свої майстер-класи, і з учасниками кожен з яких мені запам'ятовується, адже, бачили б ви їхні сяючі і щасливі обличчя, відчували б емоційний заряд, яким вони ділилися з усіма навколо, відчували б це щире бажання бути кращими в усьому, що вони творили..! Не знаю чи усвідомлював кожен з них те, що такі емоції примножують добро у Всесвіті, але вони це робили щомиті як би на заклик ініціатора і керівника цього проекту Богдана Струтинського: «Цінуюте кожен мить свого спілкування...» А від себе можу додати, що в результаті ви будете не лише успішними, але й щасливими просто від того, що все навколо вас буде змінюватися на краще.

На Житомирщині 15 вересня проходив Другий всеукраїнський фестиваль «Олевська Республіка» за підтримки Міністерства молоді та спорту, а також Житомирської ОДА.

Фестиваль проводиться з метою популяризації та поширення серед молоді українських патріотичних пісень, виховання молодого покоління у дусі національних традицій, духовності та патріотизму. Другий всеукраїнський фестиваль «Олевська Республіка» цього року було приурочено до 100-річчя з дня народження одного з провідних діячів ОУН (третього керівника ОУН, заснованого легендарним Коноваль-

підступного ворога – Ковальчука Олександра, якому виповнилось лише 20 літ... Затим заходи перемістились власне в сам Олевськ. У програмі Фестивалю на майдані Соборному проходила виставка традиційних ремесел, а також концертна програма, в якій взяли участь такі відомі в Україні виконавці, як: Андрій Ляшук, Михайло Хай, Тарас Силенко, Олександр Триш, Юрій Ягусевич, Василь Лютий, Валерій Гладунець, Сергій Василюк, відома волонтерка Христина Панасюк та відомі гурти «ТаРута», «Телері», «РОЛКАРП», «Кораллі» і «Тінь сонця». Відбувся урочистий мітинг біля пам'ятного знаку «Олевській республіці», на якому історики й посадовці від-

ФЕСТИВАЛЬ «ОЛЕВСЬКА РЕСПУБЛІКА»

Учасники відкриття меморіальної дошки до 100-річчя Олега Штуль-Ждановича

цем), довголітнього редактора Газети «Українське слово» – Олега Штуль-Ждановича, на честь якого на його малій батьківщині – в селі Лопатичі було відкрито за сприяння сина Олега Штуля – Данила та голови ОУН(д) Віктора Світайла пам'ятну дошку. На відкритті були присутні та поділилися спогадами про Олевську республіку та УПА, створену Тарасом Бульбою-Боровцем та його заступником Олегом Штуль-Ждановичем, представники Міністерства молоді та спорту, Житомирської облради, керівництво Олевського району, партійні делегації ОУН(державників), ОУН(М), КУНУ, Української партії та «Соловечького Братства». Активну участь взяли в заході житомирські пластуни та юні школярі Лопатинської школи. Місцевому музею сином Олега Штуля – Данилом, який приїхав з далекої Франції, була вручена картина з портретом відомої київської художниці Марини Соценко.

Після відкриття пам'ятної дошки та мітингу з цієї нагоди, делегації відвідали могили й віддали почесні герою новітньої українсько-російської війни, який першим загинув захищаючи Батьківщину від

значили роль Олевської республіки в українському визвольному русі та творенні української державності. В рамках Всеукраїнського патріотичного фестивалю «Олевська республіка» під головуванням Богдана Галайка пройшов науковий історичний диспут, присвячений боротьбі українців за незалежність у ХХ столітті, «Поліській Січі», Олегу Штулю-Ждановичу. Серед присутніх дослідників виступили д.і.н., професор Сергій Стельникович, д.і.н., проф. Галина Стародубець. Як було слушно зауважено, що і проголошення Карпатської України у 1939-му, і проголошення Акта відновлення незалежності 30 червня 1941-го у Львові, і створення Олевської республіки «Поліська січ» у 1941-му – все це етапи національно-визвольного руху від іноземних загарбників, що стали предтечею відновлення Незалежності 24 серпня 1991 року.

Всеукраїнський фестиваль «Олевська республіка» стає одним із центрів справді патріотичного виховання сучасної української молоді на бойових традиціях героїчних предків.

Георгій ЛУК'ЯНЧУК

СТВОРЕНО ГРОМАДСЬКУ СПІЛКУ «ЗА УКРАЇНСЬКОМОВНИЙ КИЇВ»

«Не нужно завоевывать державу, нужно просто вестти русскую речь – и это уже будет Россия»

Катерина II

15 вересня відбулася довгоочікувана подія: відбулися установчі збори громадської спілки, що стане єдиним штабом для утвердження української мови у Києві.

Георгій ЛУК'ЯНЧУК

Установчі збори спілки відбулися в Національній спілці письменників України по вул. Банкова, 2, які проголосували одностайно за створення громадської спілки «За українськомовний Київ». Головою нової організації обрано Президента Інституту реформ та розвитку Києва Олександра Вовченка, котрий заявив: «Дякую колегам, які обрали мене головою цієї організації, за довіру! Зроблю все можливе, щоб Київ заговорив українською! Українську мову затисли з усіх сторін, і активно продовжують витискати з громадського простору. Ця політика цілеспрямована та нещадна. Нищення мови означає пряме нищення нації. Ми не можемо дозволити собі бути байдужими та інертними, і десь осторонь спостерігати, як відбирають у нас наше рідне слово. А навпаки – ми зобов'язані: утверджувати, популяризувати і розвивати українську мову!»

Щоб наша діяльність була ефективною, нам потрібно відкрити єдиний фронт захисту української мови, об'єднати всі зусилля та скоординувати працювати. Наша мета: українськомовний Київ!»

Одним із головних символів окупації є мова окупанта, яка жорстко насаджувалася як і в часи більш ніж 300-сотлітньої окупації України Російською імперією, та і по цей час продовжує тепер вже гібридно (приховано і підступно) насаджуватися українцям в уже чверть століття незалежній державі. Небезпекою цього є те, що загарбник (як показала остання українсько-російська війна, що триває й досі) завжди намагається використати саме «мовне питання» для виправдання і навіть як привід своєї агресії (для

Колективне фото на пам'ять учасників установчих зборів громадської спілки «За українськомовний Київ» на сходах Національної спілки письменників України

захисту так званих «російськомовних» громадян).

Серед головних пріоритетів новоствореної організації є наступні: забезпечення всебічного розвитку і повноцінного функціонування державної української мови в усіх сферах суспільного життя столиці України – міста Києва на основі пробудження історичної пам'яті, формування у мешканців столиці національної свідомості й самоповаги, виховання в них почуття відповідальності за долю відновленої української державності, а також захист прав і свобод, задоволення соціальних, культурних, просвітницьких та інших потреб жителів міста Києва та громадян України.

Серед форм практичної діяльності:

- здійснення громадського контролю щодо обов'язкового використання державної мови державними службовцями під час виконання ними своїх посадових обов'язків та недопущення ними її дискримінації;

- здійснення системного громадського контролю за дотриманням українськомовного режиму в дошкільних, позашкільних, загальних середніх, професійно-технічних та вищих навчальних закладах та науково-педагогічних установах Києва;

- здійснення громадського контролю за мовним оформленням оголошень, реклами та інших написів і вивісок на вулицях міста Києва відповідно до вимог українського законодавства й норм української літературної мови;

- домагатиметься повноцінного функціонування української мови у сфері послуг у місті Києві – у транспорті, торгівлі, фінансовій і банківській діяльності, у харчовій промисловості, лікувальних, реабілітаційних, спортивних закладах, індустрії розваг; ініціює розміщення українськомовних художніх текстів (поезій, текстів пісень, афоризмів тощо) у громадських місцях – у вагонах метро, салонах автобусів, трамваїв і тролейбусів, на транспортних зупинках, в адміністративних приймальнях;

- відстежуватиме функціонування української мови та українськомовного продукту в засобах масової інформації – у пресі, на радіо, телебаченні, в Інтернеті, у книжковій торгівлі;

- сприятиме відкриттю та функціонуванню в місті Києві курсів з вивчення української мови і екзаменаційних центрів;

- організуватиме виступи в засобах масової інформації, в навчальних та виробничих колективах з метою популяризації української мови й культури, інформування мешканців столиці про виразне багатство української мови, про роль єдиної мови в житті суспільства, про мовне законодавство України, про досвід застосування української мови, про видатних мовознавців і борців за утвердження української мови, про матеріали і методики для вивчення української мови і вдосконалення комунікативних навичок, про курси і навчально-екзаменаційні центри, про заходи, які присвячені мовним святкам тощо.

ЗА ТВОРЧИМ ЗАПОВІТОМ БОРИСА ОЛІЙНИКА

Цим лейтмотивом пройняті виступи делегатів ІХ звітно-виборної конференції Українського Фонду культури, яка відбулась 15 вересня 2017 року у Києві.

Михайло БАЛТЯНСЬКИЙ

– Важко повірити, – сказав, відкриваючи зібрання, виконуючий обов'язки голови правління Українського Фонду культури Олександр Бакуменко, – що серед нас нема батька нашої благодійної організації Бориса Ілліча Олійника. Мимоволі у пам'яті спливають його слова: «Страшно не те, що нема, а що й не буде ніколи!» Але нам, які багато років працювали з ним, окриливались його безмежним талантом, намагнічувались його енергією, патріотичністю, чесністю, глибиною гуманізму, яскравою доброзичливістю, ідейною вірністю і послідовністю, незрівнянною рішучістю і сміливістю в обстоюванні миру і простого земного щастя, сам Бог велів продовжувати його благородну справу, йти його шляхом.

За словами промовця, заснований і 30 років незмінно очолюваний Борисом Іллічем Олійником Український Фонд культури протягом цього «мистецького марафону» разом з обласними та міськими осередками здійснив справді подвигницьку діяльність щодо виявлення, вивчення, збереження та примноження національних духовних цінностей. Реалізуються програми: «Пам'ять», «Народна пісня, народна творчість», «Молодь і куль-

тура», «Т. Г. Шевченко», «Нові імена України», «Повернення історичних і культурних цінностей в Україну» тощо.

Останнім часом ці програми багато в чому були переосмислені й успішно інтерпретовані новими креативними учасниками – членами УФК. Зокрема, з'явився унікальний проект народної артистки України Галини Яблонської – міжнародний фестиваль – конкурс «Тарас Шевченко єднає народи». Яскравіше засяяли творчі зірки міжнародної молодіжної організації «Студент за кордоном» на чолі з Дмитром Булаєвим та «Федерації жінок за мир» з очільницею Тетяною Куцебою. А в програмі «Пам'ять» активізувався зі своїми творчими ініціативами Всеукраїнський комітет «Скворода – 300». Під духовним омофором УФК плідно співробітничать національні спілки України: художників, краєзнавців, журналістів.

Відновлюються численні літературно-мистецькі конкурси й премії, що існували упродовж багатьох років у Фонді. Набули широкого громадського визнання премії імені Івана Нечуй-Левицького, Миколи Сингаївського, Раїси Кириченко, Володимира Винниченка. Пожвавили свою діяльність, увійшовши до складу УФК, фонди Максима Рильського, Дмитра Луценка, Олеса Гончара, Петра Тронька, Павла Глазового, Олеса Коломійця. Таке єднання навколо УФК пам'яті видатних імен діячів української культури ХХ–ХХІ століття, на думку Олександра Бакуменка, є добрим знаком для створення в стінах УФК «Музею національної

Олександр Бакуменко

культурної спадщини ХХ–ХХІ століття».

Проте дикий ринок запустив свої пазури і в таку тендітну нижню сферу, якою опікується Український Фонд культури. Усі наші негаразди, зазначав промовець, породжені економічною катастрофою в державі: не підйомні комунальні платежі, шалені тарифи на всі види послуг для населення й організацій, презирливе ставлення до культурних інституцій в країні, в тому числі й до УФК на всіх рівнях державного спілкування. Доморощені багатії та олігархи забули про меценатство і добродіє для підтримки національної культури.

Така атмосфера і передчасна смерть фундатора УФК Бориса Олійника стали складним випробуванням для його соратників. Та все ж усю поточну роботу вони твердо тримали на своїх плечах.

Узаконили нову редакцію Статуту УФК з відповідними до чинного законодавства змінами, виграли кілька господарських судів, погасивши 375 тисяч гривень тільки комунальних боргів. Через суди вивели з Фонду тих, хто безсоромно розкрадав організацію. Добилися сприятливих угод життєдіяльності Фонду з органами міської влади щодо оренди приміщень.

«Держава, – говорив свого часу Борис Олійник, – тільки тоді може називатися державою, коли вона дбає про збереження та примноження духовних національних цінностей». Цією думкою були пронизані доповідь і виступи делегатів Тетяни Кара-Васильєвої, Вадима Скомаровського, Віктора Бойка, Геннадія Сарапіна, Леоніда Закордонця, Василя Василаска, Андрія Мельничука, Максима Рильського, Віктора Пасака та інших. Претензії до вла-

додержців висувалися конкретні, вносилися актуальні пропозиції щодо розв'язання насущних проблем культури, які віддзеркалюють скрушне сьогодення українського народу.

Та всупереч офіційній забудькуватості справа Бориса Олійника продовжується. Прапор УФК підхопили надійні руки. Делегати звітно-виборної конференції на пропозицію відомого вченого – сквородинознавця Володимира Стадниченка одностайно обрали головою правління УФК Олександра Даниловича Бакуменка. Водночас проголосований ряд комісій цієї благодійної організації.

Делегати конференції ухвалили щедрий перелік пропозицій стосовно увічнення пам'яті воїстину всенародного улюбленця Бориса Ілліча Олійника. Його ім'я присвоєно Українському Фонду культури. Бориса Олійника затвердили посмертно Почесним Головою Правління УФК. Створили комісію з громадської і творчої спадщини Бориса Олійника. Заснували вищу Міжнародну літературно-мистецьку премію УФК імені Бориса Олійника за вагомі досягнення в культурі в 7 номінаціях: літературній творчості, образотворчому мистецтві, жанрах музичного мистецтва, культурології та мистецтвознавстві, журналістиці й публіцистиці, благодійній і громадській діяльності в розвитку національної культури, а також за миротворчу місію в боротьбі за мир і дружбу між народами. Його ім'я рекомендовано присвоїти ряду учбових закладів, бібліотек та вулиць міст і сіл України.

МАЙЖЕ РОВЕСНИК НЕЗАЛЕЖНОСТІ...

Не люблю гучних фраз і не схильний до надмірної компліментарності, але про щорічний Форум видавців у Львові хочеться говорити багато і лише добре.

Вважаю, що творець цього унікального явища, Олександра Коваль – амбіційна, розумна і далекоглядна жінка – золотими літерами вписала себе в історію України. Доки житиме Україна, доти і її згадуватимуть... А що рядовий читач? Кожного року чекає чогось новенького. Ось і я сьогодні жадібним поглядом вчитуюсь у текст, вивчаю програму заходів. Очі розбігаються: «Батьківство: дар і місія. Де черпати духовні ресурси?» Далі – «Чи готова школа говорити з дітьми на складні теми?» Для сформованих громадян: «Хто такий реформатор? Як ним стати? Як можна реформувати країну?» – «Красива і розумна жінка: як вижити?» Панельна дискусія «Стратегія і практика миротворчості: досвід сусідів». Роблю поміт-

Антін Мухарський

ку червоним, треба піти. Адже це пов'язано з Донбасом, тому супер-актуально? Ось ще цікава тема зустрічі: «Якою буде Україна в 2030 році?», учасником її буде мільйо-

нер з Донбасу Сергій Тарута. Кожен би мріяв його послухати. Ще: «Антін Мухарський весело про національну ідею модерної України». Далі – «Лекція-дискусія про перспективу повернення Криму та державну політику з реінтеграції окупованих територій». «Почути Донбас – авторські читання українських письменників Донеччини і Луганщини» – Учасники – Сергій Жадан, Любов Якимчук, Олексій Чупа, олена Стяжкіна...

Це ж я ще не торкався художньої літератури. А її багато. Вона різноманітна, гарно ілюстрованих книжок – море. Звернув увагу, що дитячі книжки порівняно недорогі, батьки можуть купувати.

Коли історика і літератора Олену Стяжкіну (інколи журналісти її називають цю оптимістичну жінку «ідеологом руху деокупації») запитали про те, яким буде перший крок нашого повернення на Донбас, вона відповіла так:

Володимир Головко

«Я тепер ясно розумію, що це буде «Жива бібліотека», що це будуть «книжки на Схід», і це велика кількість ніби дуже простих, але дуже важливих практичних кейсів гуманітарної вітамінізації...»

Ну, а раз так, то Форум видавців має і найпряміше відношення до повернення наших територій. І не лише Донбасу, але й Криму. Кожна книга на цю тему (художня чи наукова) кожен історичний

атлас є своєрідною зброєю. Була дуже цікава зустріч із автором книги «Окупація Крима» Володимиром Головком. Київський науковець підтримав теплу, демократичну атмосферу зустрічі (а львів'яни і дехто з приїжджиків дуже цікавилися кримською темою!), дав вичерпну відповідь на всі поставлені запитання.

Сергій ЛАЩЕНКО

БУКОВИНСЬКИЙ ТВОРЧИЙ ПРАКТИКУМ КЕРАМІСТІВ РОЗШИРЮЄ МЕЖІ

18 вересня «Українсько-Японський Центр» разом з «Галереєю на Штейнбарга» (м. Чернівці) у виставковій залі Центру в бібліотеці НТУУ «Київський Політехнічний Інститут» ім. Ігоря Сікорського відкрили міжнародну виставку «Японська кераміка: традиції та сучасність».

Євген БУКЕТ

Виставка є підсумком Міжнародного творчого практикуму художньої кераміки «Буковина-2017», який проходив з 6 до 23 серпня у селі Миговому Вижницького району Чернівецької області і був присвячений японським традиціям у виготовленні кераміки.

На відкритті виставки був присутній Заступник голови місії, Міністр-радник Посольства Японії в Україні пан Мічію Харادا. Від університету гостей привітав виконуючий обов'язки проректора КПІ ім. Ігоря Сікорського Євген Поліщук.

Мистецький пленер «Буковина-2017», що збирає провідних художників-керамістів з України та сусідніх країн відбувся вже вчетверте. Цього року участь у заході взяли художники Валентина Бєро (Донецьк), Наталія Попова (Ужгород), Андрій Собянін (Полтава), Віталій Владковський (Івано-Франківськ), Сергій Богопольський (Чернівці), Віктор Будкалюк, Юрій Войтович, Юрій Карпенко, Ірина Норець, Лариса Федоренко (Київ), Марина Гандиш, Ксенія Жижій, Надія Отряжа, Ярослав Славінський (Львів), Віктор Мандзюк (Прага, Чехія), Yesim Zumrut (Стамбул, Туреччина). Науковий супровід забезпечувала кандидат мистецтвознавства, старший викладач кафедри культурології та методики викладання культурологічних дисциплін Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка Тетяна Зіненко. А керує проектом від 2013 року директор чернівецької «Галереї на Штейнбарга» Наталія Богомаз.

Ми мали нагоду поспілкуватися з пані Наталею і дізнатися більше про буковинські мистецькі пленери. Зокрема, як усе починалося...

– Коли «Галерея на Штейнбарга» вже успішно працювала в Чернівцях, виникла потреба створити при ній якусь подію: симпозиум, пленер, щоб можна було запросити художників. Оскільки я особисто обожнюю кераміку, то вирішила ініціювати

Наталія Богомаз

проведення міжнародного симпозиуму художньої кераміки, який ми назвали «Буковина».

Зараз у нас відбувся четвертий сезон. Перший симпозиум був 2013-го року, 14-го захід не відбувався в зв'язку з подіями, що відбувалися в країні, а з 2015 року він проводиться щорічно традиційно до 24 серпня.

Ідея, що виникла, як на мене, дуже потрібна Україні. Адже в останні 10 років кераміка перетворилася з прикладного декоративно-ужиткового в дуже потужний вид мистецтва. Оскільки в Україні є Львівська і Київська академії з відділами кераміки, великий центр гончарства в Опішному на Полтавщині, то керамісти, які стали виходити з цих навчальних цен-

трів почали займатися не тільки ужитковим мистецтвом, а й художньою керамікою. Саме тому виникли об'єктивні причини це підтримувати і розвивати.

Перший симпозиум 2013 року не був міжнародним. Я запросила лише 10 художників з Ужгорода, Львова, Києва і Полтави. Цей симпозиум тривав два тижні і був дуже вдалим. Я переконалася, що це дуже потрібна справа: ми підтримуємо художників, популяризуємо їх, цей вид мистецтва. Надавши майстрам умови ми спонукаємо їх до творчості, звільняємо їх від зовнішніх подразників. А ще важливо те, що вони між собою спілкуються, передають одне одному досвід, знання і набираються натхнення. У майстернях їм ніколи це робити.

Юрій Карпенко

Саме тому таких симпозиумів дуже багато у Франції, Чехії, Угорщині. Це вже стало їхньою національною традицією, яку бережуть, пропагують і підтримують. В Україні чи не єдиний постійнодіючий творчий центр керамістів це Опішня. Ми ж хочемо щоб на Буковині був потужний міжнародний творчий практикум, адже митці тут більше працюють, практикують, хоча в програмі у нас є і презентації, і лекції по кераміці...

За ці роки наш практикум відвідали художники-керамісти з Румунії, Німеччини, Польщі, Японії, Чехії. Цього року вперше навели контакти з Туреччиною, де кераміка так само дуже шанується. Думаю, з часом буде складатися команда митців, яка поділяє наші погляди на художню кераміку. Вони будуть ядром, яке вже почало формуватися. Але також ми дуже багато уваги приділяємо молоді, шукаємо таланти, які все своє життя вирішили присвятити кераміці.

Щороку ми задаємо митцям тему, але не в вузькому розумінні, а в широкому, щоби була мож-

ливість творити і навіть імпровізувати. Так, тема цьогогорічного практикуму була присвячена відзначенню року Японії в Україні, тож митці упродовж двох тижнів пізнавали традиції японської кераміки. Зокрема, працювали

над чашами чаван для традиційної чайної церемонії у техніці раку. Секретами технології ділився з колегами учень японського майстра Юрій Карпенко, який вже понад 10 років щороку літає до Японії і вдосконалює свою майстерність. Він зробив презентацію, розповів про те, як бережуть цю традицію в Японії, як виготовляється чаша та багато інших цікавинок. А учасник симпозиуму пан Ярослав Славінський, який за своє життя побудував уже більше сотні печей, зробив унікальну піч під випалення кераміки раку за японською технологією, якій більше 2000 років.

Друга частина практикуму була присвячена реалізації особливо творчого проекту, який передбачав створення авторських ке-

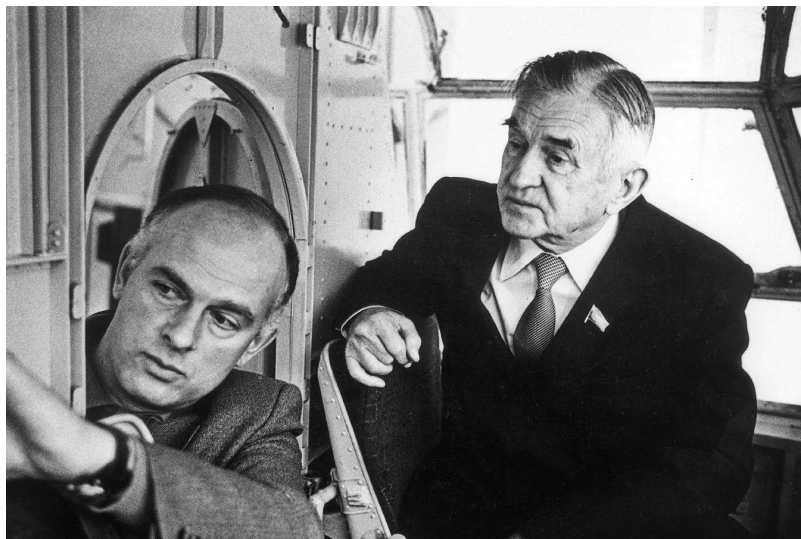
рамічних виробів у японському стилі.

Результати практикуму, а саме унікальні вироби з кераміки, виготовлені впродовж 20 днів у Миговему, представили спершу в Чернівцях на виставці в «Галереї на Штейнбарга» з 24 серпня по 7 вересня, а нині їх у рамках відзначення року Японії в Україні можна побачити в Києві.

Усі вироби, зроблені учасниками творчих практикумів за чотири роки складуть основу колекції музею сучасної художньої кераміки, відкриття якого планується в Чернівцях. За його експонатами можна буде прослідкувати процес розвитку мистецького напрямку. Окрім того, у організаторів Міжнародного творчого практикуму художньої кераміки «Буковина-2017» є мрія вже в недалекому майбутньому зробити в Чернівцях постійнодіючу резиденцію сучасної художньої кераміки, де будуть умови для роботи керамістів у будь-яку пору року, зокрема, технологічно правильно зроблені печі. Також при резиденції планується відкрити центр кераміки для навчання дітей та мистецькі ярмарки за західноєвропейським зразком.

Фото Вікторії БУКЕТ, Євгена БУКЕТА, Ксенії ЖИЖИЙ, Ігоря КОНСТАНТИНЮКА

КРИЛА ТВОРЧОСТІ ОЛЕГА КАЛІНІНА

Провідний конструктор ДП «АНТОНОВ» Олег Калінін, який працює на підприємстві понад 50 років, намалював майже 5 тисяч авіаційних картин.

Він – один із небагатьох в Україні, хто займається авіаційним живописом (таких в країні одиниці), тоді як на заході цей напрямок розвинений. Наприклад, в Нью-Йорку в одній з галерей є малюнки перших польотів різних літаків, на яких скрупульозно висписана кожна деталь. Художники за допомогою полотна і фарб пишуть конкретну історію цих польотів: погоду, забарвлення літаків, тощо. Щомісяця випускають журнали з даної тематики.

Виставка картин Олега Калініна із зображенням літаків і різних авіаційних подій була презентована в Народному музеї ДП «АНТОНОВ» в 2006 році, до сторіччя з дня народження Олега Антонова. Частина експозиції і сьогодні там. Багато з його картин на прохання Петра Балабуєва «живуть» на льотно-випробувальній і доводочній базі ДП «АНТОНОВ» у Гостомелі. Наприклад, в адміністративному корпусі підрозділу знаходиться портрет О. Антонова, на якому генеральний конструктор зображений молодим на тлі трав'яного поля, де стоять два літаки. Це – одна з найбільш вдалих робіт Олега Володимировича. І не випадково. Адже О. Антонов зіграв значну роль у долі родини Калініних. Саме він запросив його батька – Володимира Калініна на роботу в своє КБ першим штатним льотчиком-випробувачем. Позналилися вони в одному з київських аероклубів після війни. Льотчик Володимир Калінін був справжнім героєм: пройшов війну від Сталінграда до Києва, воював разом з легендарним льотчиком-асом Олександром Покришкіним. За бій на Лютізькому платцдармі нагороджений орденом.

Саме Олег Антонов звернув увагу на художні здібності Олега, коли той демонстрував йому

макет і проект молодіжного кафе на Кременецькій вулиці (нині вулиця Генерала Вітрука), які підготував за завданням комітету комсомолу підприємства. О. Антонов порадив Олегу перевестися з цеху до бригади художнього конструювання при відділі інтер'єру, якою керував фахівець з Московського вищого художнього промислового училища (нині Московська художньо-промислова академія ім. С. Г. Строганова). У 1969 році факультет промислових мистецтв цього навчального закладу за спеціальністю «художник-конструктор засобів транспорту і промислового устаткування» закінчив і Олег Калінін.

У числі його творчих робіт – проект пам'ятника О. Антонову, встановлений на могилі відомого авіаконструктора на Байковому кладовищі в Києві. Він створений з титану і лабрадориту (цей камінь Олег Володимирович вважає символом української землі, оскільки він видобувається тільки в нашій країні). За формою надгробок нагадує лист кульмана, або крило. На ньому – титановий барельєф Антонова в оточенні моделей літаків «Ан».

До речі, ще однією пристрастю Олега Калініна є створення за особисті кошти моделей літаків сімейства «Ан». Їх він зробив більше десятка. Моделі літаків сімейства «Ан» Олег Володимирович робить із дерева та спецматеріалів.

Радіокеровані моделі-копії вважаються твором модельного та інженерного мистецтва. Якщо просто зменшити розміри літака-оригінала, він літати не буде. Для створення моделі застосовують особливі технології і унікальні інженерні рішення.

Вікторія КОВАЛЬОВА

Фото з архіву О. Калініна.

На фото Олег Антонов і Олег Калінін у макеті кабіни літака Ан-2 обговорюють заходи з підвищення її експлуатаційних якостей.

«ЄДИНІ ТА НЕЗАЛЕЖНІ»

Так називається виставка, яка відкрилася в Українському фонді культури. Вона присвячена дню Незалежності Македонії.

Наталія ВЕСЕЛИЦЬКА

На адресу Українського фонду культури надійшло вітання з відкриттям виставки від Надзвичайного і Повноважного Посла Республіки Македонія в Україні пана Столе Змейкоскі.

У заході беруть участь українські художники: Антоніна Адамчук, Наталія Веселицька, автор проекту «Сад Любові та Радості України – країни Здійснення Мрій» та координатор проекту Ірина Дживаго, Інга Гладких, Тетяна Діденко, Юрій Шевченко, професор Київського національного університету технологій і дизайну Євген Гула, голова Асоціації художників-чорнобильців, членів НСХУ Юрій Дрюченко, заслужений художник України Микола Нечвоглад, заслужений діяч мистецтв України Юрій Пшеничний та заслужений діяч мистецтв України і Республіки Польща Микола Шелест.

Насамперед гостям нагадали історію стосунків між Україною і Македонією.

8 вересня 1991 року проголошено Незалежність Республіки Македонія. Практично водночас із проголошенням Незалежності України. Це не збіг, а, скоріш, наслідок процесів розвалу колишніх імперій і падіння тоталітарних режимів. Країни пішли шляхом вибору європейських цінностей.

Представив проект його куратор заступник голови правління

Юрій Дрюченко

Українського фонду культури Валерій Козловський. А голова правління цього фонду Олександр Бакуменко поділився враженнями від виставки. Відмітив символізм картин Миколи Шелеста, створених на основі македонського епосу. Візьмемо твір «Біллана платно белеше» («Біллана вибілювала полотно» – укр.): молоді країни відбілюють полотно нового буття в чистій воді історичної правди. Дівчина Білана – героїня македонських пісень як Катерина в українських.

Ключовою картиною виставки є робота «Старий кам'яний міст Скоп'є» Юрія Дрюченка, який символізує Міст Єднання культур республіки Македонія і країни Україна (Скоп'є – столиця Македонії). А червона квітка на роботі Євгена Гули символізує буянність життя та молодості держави.

Коллективна композиція «Новітнє Дерево Культури України» створено 1 березня 2017 року з благословення класика сучасності Бориса Олійника коллек-

тивами: майстерня «Креативне рукоділля» (педагоги І. Саєнко, К. Петрова) Центру естетичного виховання «Гармонія» Деснянського району міста Києва (директор центру Т. Чечулинська); мистецької студії «Краплинки» (керівник Н. Веселицька) спеціалізованої школи № 138 I–III ступенів з поглибленим вивченням предметів природничого циклу Шевченківського району міста Києва (директор О. Адаменко); мистецьким гуртком «Чарівна скриня» (керівник Л. Зубченко) спеціалізованої школи № 27 I–III ступенів Шевченківського району міста Києва (директор О. Іванова). Композиція є символом передачі генокодів творчості від дорослих митців до дітей.

На завершення Ірина Дживаго, Ольга Джуваго, Руслан Коробань, Наталія Веселицька представили музично-літературну композицію «Міст Єднання культур Македонії і України».

Фото Юрія ДРЮЧЕНКА та Євгена ГУЛИ

10 вересня у селі Березова Рудка, на малій батьківщині відомого українського поета-пісняря, лауреата Національної премії імені Т. Г. Шевченка Дмитра Луценка відбулося обласне пісенно-мистецьке свято «Осіньне золото».

Світлана СОКОЛОВА

Згідно програми заходу відбулася низка яскравих подій. Так, біля Березоворудського народного краєзнавчого музею пройшли урочистості, на яких з вітальним словом, зокрема, виступив і син Дмитра Луценка Сергій. На Співочому полі пройшов відкритий регіональний конкурс дуетів, тріо, квартетів та вокальних ансамблів на краще виконання творів на слова Дмитра Луценка. Цьогоріч конкурс з обласного переріс у регіональний, адже

Вітальне слово від Сергія Луценка

Знакова подія – чимало глядачів

ЗОЛОТІ ГОЛОСИ БЕРЕЗОВОЇ РУДКИ

Сцена просто неба

в ньому взяли участь близько 30 колективів не тільки з Полтавської, а й із сусідніх областей. А саме: з Великобагачанського, Гадяцького, Глобинського, Гребінківського, Лубенського, Мирго-

родського, Новосанжарського, Оржицького, Пирятинського, Решетилівського, Хорольського, Чорнухинського районів, міста Миргород, Засульської об'єднаної територіальної гро-

мади Лубенського району і 5 вокальних ансамблів з Київської, Сумської та Черкаської областей. Дипломи та відзнаки учасникам вручив директор Полтавського обласного центру народної творчості та культурно-освітньої роботи Дмитро Соколов.

Журі відзначило високий рівень виконавської майстерності творчих колективів-учасників, які підготували високохудожні конкурсні програми. Обов'язковою умовою був один вокальний твір на вірші Дмитра Луценка та другий на власний вибір.

Високу виконавську майстерність, вокальну техніку, художній образ і яскраві, стилізовані костюми органічно поєднали у своєму виступі народний аматорський гурт «Мальви» Палацу культури курорту «Миргород» (керівник – Віталій Бобир), за що отримав найвищу нагороду – Гран-прі та народний аматорський жіночий вокальний ансамбль «Джерело» цього ж закладу (перше місце).

Кімната Дмитра Луценка у музеї

«Ми постійні учасники конкурсу і не вперше отримуємо нагороду, – каже Віталій Бобир. – У нас вже друге Гран-прі. Ми, зокрема, виконали пісні на слова Дмитра Луценка та музику Ігоря Шамо. Ансамблем – «Дівочу» і тріо – «Зачаровану Десну». Наше – це народний спів, і доречними для представлення слухачеві є твори саме цих авторів, які ми представляємо і на концертах у Миргороді. З усієї України і не тільки з'їжджаються до курортного міста люди і чувають пісні у нашому виконанні!»

Зичу святу, аби воно процвітало. Жаль тільки, що більшість присутніх учасників, а місцевих глядачів бракує. Але для нас найголовніше, – аплодисменти від будь-кого, тому, думаю, свято вдалося.

На цій же сцені вручили літературно-мистецькі премії імені Дмитра Луценка «Осіньне золото» та показали святкову концертну програму за участю лауреатів премії, кращих аматорів народного мистецтва Полтавщини та гостей свята.

Цьогоріч лауреатами премії стали поет Леонід Загордонєць, композитор Олександр Швидкий, співачки – заслужена артистка

України Каріна Карасьова та Наталія Шинкаренко, народний аматорський хоровий колектив Апарату Верховної Ради України та народний аматорський вокальний ансамбль «Джерело» Пирятинського районного Будинку культури. Серед тих, хто вручав лауреатам нагрудні знаки та дипломи – голова комітету з ушанування пам'яті Дмитра Луценка Микола Москаленко, представник Українського фонду культури Олесь Коляда та син Дмитра Луценка Сергій Луценко.

А на алеях до Співочого поля було розгорнуто виставку виробів майстрів декоративно-ужиткового мистецтва Пирятинщини та сусідніх регіонів. Умільці представили вишиті рушники, серветки, скатертини, вироби з бісеру, дерева, глини, ляльки-мотанки, квіткові композиції, картини місцевих художників. Березоворудський технікум Полтавської державної аграрної академії організував виставку-дегустацію та продаж в широкому асортименті сортової картоплі, меду, овочів та фруктів.

Співоча краса

Фото авторки

Німеччина та Україна відзначають у 2017 році 25 років встановлення дипломатичних відносин. Міністри закордонних справ обох країн прийняли рішення про проведення Українсько-німецького року мов для зміцнення та розбудови взаєморозуміння та дружби, а також співпраці між двома країнами у культурно-освітній сфері.

Георгій ЛУК'ЯНЧУК

Рік мов має сприяти забезпеченню німецькій мові як іноземній належного значення та закріпленню його в якості важливого внеску в культурну освіту та професійний розвиток молодих людей в Україні. Рішення про проведення Українсько-німецького року мов було прийнято у 2016 році міністрами закордонних справ обох країн, щоб через 25 років після початку дипломатичних відносин поглибити взаємну довіру та дружбу між Німеччиною та Україною, а також ще більше розвинути співпрацю у сферах освіти та культури. Україна посідає п'яте місце у світі за кількістю осіб, які вивчають німецьку мову – після Польщі, Великобританії, Росії та Франції. У 13-ти представниц-

ВІДКРИТТЯ УКРАЇНСЬКО-НІМЕЦЬКОГО РОКУ МОВ В УКРАЇНІ

Посол ФРН в Україні Ернст Райхель та генеральний секретар Goethe Institut Йоганнес Еберт під час відкриття фестивалю на Контрактовій площі

перші кроки у вивченні німецької мови завдяки участі у безкоштовних мовних інтерактивних майстернях, граючи у футбол, беручи участь у конкурсі «Європа у пазлах» та навіть куштуючи страви німецької кухні. Готувати традиційні німецькі солодощі –

ра FISCHERTECHNIK, майстер-клас із робототехніки від школи intRobots та навіть Мала академія наук із незвичайним науковим пікніком. Маленьким відвідувачам та дорослим мрійникам також презентували виступи Лялькового театру німецького актора Олафа Мьоллера, а також німецьку казку «Паперового театру» («Papiertheater Nurnberg»). А Літературний сад пропонував усім великий вибір книжок, поетичні майстер-класи з відомими літераторами, різноманітні розваги для дітей.

До початку акції відомі українці, серед яких співачки Джамала (та Саша Кольцова, соліст гурту ТІК Віктор Бронюк) і актор Остап Ступка прочитали німецькою Шевченків «Садок вишневий». Таким чином відзначили і 170 років з часу його написання вірша, і продемонстрували, що німецькою він звучить не менш мелодійно. Вечором музичний настрій для учасників фестивалю створювали німецькі гурти «Kellerkommando» та «Messer», а також українські колективи «Гай-

дамаки» та «Жадан і Собаки в космосі».

На фестивалі було презентовано різноманітні німецькі клуби, школи та центри з вивчення мови, а також Центр німецького права КНУ ім. Тараса Шевченка. Кожен, хто знає німецьку, міг поспілкуватися нею в інтерактивних майстернях та клубах. А ті, хто її лише вивчає, могли взяти участь у масовому публічному уроці, на якому учасники фестивалю вчилися вітатися та розповідати про себе. Охочі спробувати себе в німецькій змогли взяти участь у публічному уроці прямо на Контрактовій площі в Києві через пряму трансляцію приєдналися «учні» з Одеси, Харкова, Запоріжжя та Львова.

Українсько-німецький рік мов триватиме протягом 2017–2018

виступають Міністерство закордонних справ ФРН, Посольство Німеччини в Україні і Goethe – Institut в Україні за домовленістю з Міністерством освіти і науки і Міністерством закордонних справ України. Впродовж усього року мова і література стануть платформами для передачі сучасної культури, освітніх стандартів і європейських цінностей, поглиблення існуючої співпраці між установами освіти і культури обох країн і початком нових довгострокових партнерських стосунків і проектів. Основними тематичними напрямками Року стануть: популяризація німецької мови серед молодих українців, для яких це може відкрити кар'єрні перспективи; «підтримка історичної пам'яті» відносно історії двох народів заради май-

твях «Гете-Інституту», що діють в Україні, у 2016 році було зареєстровано понад 10 тисяч осіб, які відвідували курси німецької мови.

Стартував Рік мов вуличним фестивалем на Контрактовій площі у Києві і масовим публічним уроком німецької мови. 9–10 вересня на Контрактовій площі у Києві відбувався вуличний фестиваль, присвячений початку українсько-німецького року мов за участі посла ФРН в Україні Ернста Райхеля та генерального секретаря Goethe Institut Йоганнеса Еберта.

Упродовж суботи та неділі гості фестивалю змогли зробити

марципани – на фестивалі в Києві заохочували навіть найменших гостей.

Окрім цього, на фестивалі можна було познайомитися з тим, як у Німеччині сортують сміття та для чого це потрібно, і також самому спробувати детально розкласти непотріб у різні контейнери, як це роблять у Німеччині.

Гостям фестивалю були запропоновані різноманітні розваги для дітей та дорослих. На дітей чекали також експериментальні майданчики з майстер-класами від IT-школи SMART на базі конструктора Lego Mindstorms та Lego WeDO, уроки від школи RobotSchool на базі конструкторо-

року та включатиме понад 50 культурних подій. У рамках року в найближчі місяці запланована низка заходів як у столиці України, так і в інших містах, зокрема у Львові, Одесі та Харкові. Основним тематичним напрямком стане популяризація німецької мови серед молодих українців. Організаторами спільного Року мови

буднього; українсько-німецький літературний діалог. Вже з осені цього року і до літа майбутнього прохотитимуть численні заходи по усій Україні, серед яких музичне турне і ряд читань з авторами, літні табори для школярів, різні спеціалізовані симпозиуми, заходи з підвищення кваліфікації учителів, молодіжні проекти обміну виставками і вручення нагород кращим перекладачам, учням, учителям і видавництвам. Спільний Рік завершиться в липні 2018 проведенням міжнародного освітнього конгресу. В той же час Рік повинен цілеспрямовано сприяти посиленню позицій української мови в Німеччині, де передбачена різнобічна програма заходів, присвячених українській мові. У Німеччині протягом наступного року також відбуватимуться заходи, присвячені українській мові.

P.S. До речі, Посол ФРН в Україні Ернст Райхель є фінансовим фундатором відомої літературної премії ім. Олесь Гончара, і цього року вручав її лауреатам вже в 20-й раз!

УКРАЇНСЬКИЙ ПРОЕКТ «ТРАНСФОРМАЦІЯ» НА PARIS DESIGN WEEK 2017

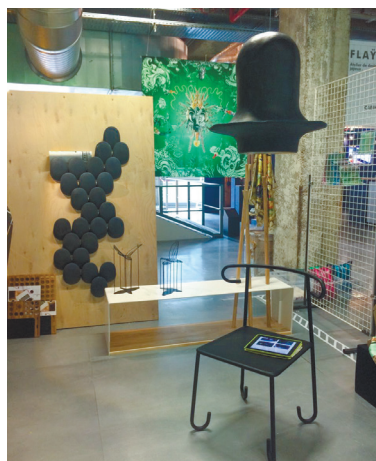

Українські дизайнери – must see Паризького Тижня Дизайну. Кілька робіт українських предметних дизайнерів, представлених на Paris Design Week 2017 (8-13 вересня), потрапили в огляди найвпливовіших європейських медіа.

Елизавета КРАСНІЧЕНКО

Стілець Buffalo від дизайн-бюро Svoya Studio, був відмічений в огляді CNN, як один з 10 найцікавіших об'єктів паризького Тижня Дизайну, а у головній статті французького Le Figaro, присвяченій цій події, серед 8 найкращих предметів величезної виставки опинився диван Тао українського дизайнера Павла Ветрова для MODI, раніше вже відмічений престижною світовою дизайн-премією Red Dot 2016. Це свідчить лише про одне: український предметний дизайн надшвидкими темпами проходить еволюцію, наздоганяючи європейських колег, та рухається в абсолютно актуальному контексті.

Показово також те, що, на відміну від, як правило, розрізних дизайнерів з пострадянського простору, які представляють або себе, або свою студію, український дизайн грає «командно» і показує практично національну експозицію в одній концепції. Крім головного павільйону, експонентами якого є десятки молодих дизайнерів з усього світу, виставка 12 українських предметників демонструється також в Українському культурному центрі в Парижі. В цьому році, після минулорічного успіху, коли українські предметники вперше заявили про себе в рамках паризького Тижня Дизайну, дизайнери демонструють широкий спектр тем і предметів: від світильників і меблів, до фешн-аксесуарів, арт-об'єктів та інсталяцій, гідних рівня Венеціанської бієнале.

Пані Ірена Карпа, перший секретар по культурі Посольства України у Франції: «Я дотримуюсь думки, що треба оточувати себе красивими речами та не йти на компроміс із собою, коли ти їх купуєш. Але для мене також важлива функціональність речі

– вона не має бути лише красивою, бо у нашому житті і так багато зайвого. На цій виставці та в українському дизайні багато речей, які справді хочеться мати в себе вдома. Це й стілець Buffalo, і той диван Павла Ветрова, а також вішак-гілка Уляни Зачкевич, світильники Юлії Кононенко. Моя дитина взагалі істерила, вимагаючи, щоб я купила додому дивовижне сферичне крісло від MZPA (яке зайняло 6 пів вітальні). Тішить те, що кожен рік рівень робіт, які демонструють куратори, стає все вищим: це завжди хороший смак, прекрасна якість, свіжі ідеї навіть сьогодні, коли, здається,

УЧАСНИКИ ТА ОБ'ЄКТИ:

Архітектор Сергій Махно і його студія Sergey Makhno Architects представляє концепцію «Трансформація тиші» (світильники, меблі, декор). Центральними елементами експозиції від студії Sergey Makhno Architects стануть два об'єкти-переможці Red Dot Design Award – бетонна плитка Tetrapod і багатофункціональна плитка Flarjack, в якій дизайнери втілили концепцію ресайклінгу.

Компанія MZPA представляє предмети кількох дизайнерів – світильники серії Family of «NUT» Юлії Кононенко, декоративний інтер'єрний об'єкт «Flight

ся, існує майже все. І це підтверджує увага професійної міжнародної преси.»

З огляду на те, що цього року було показано на величезній виставці Maison & Object, в рамках якої проходить паризький Тиждень Дизайну, концепція проекту «Трансформація» виявилася дуже у тренді. За задумом організаторів Анастасії Білецької, Оксани Шевченко та Ольги Богданової, український проект демонструє безперервний процес, як дизайн постійно змінює оболонку предметів, прагнучи до найбільш яскравого її прояву. Або навпаки тяжіє до спрощення, намагаючись знайти ідеальну форму, позбавлену від усього зайвого.

Це дуже актуальний напрямок розвитку дизайнерської думки. Адже сьогодні дизайнери не тільки вирішують певні проблеми і задачі, але і прагнуть надати сучасній людині нові можливості не тільки існування в просторі предметів, а й нового розвитку. Сучасні об'єкти дизайну можуть не тільки трансформувати середовище проживання сучасної людини, а й її світovidчуття. І український предметний дизайн бурхливо розвивається в течії цього світового тренду.

філігранно опрацьовані деталі і якості графіки.

Sky Art Foundation представить нову колекцію художньої кераміки скульптора Юрія Мусатова «My Planet». Життєвий цикл та трансформація однієї планети – як метафора розвитку та цінності життя.

Валерій та Катерина Кузнецови (decorkuznetsov) разом з дизайнером світла Миколою Каблука (Expolight) створили світлову інсталяцію «Пульс життя», використовуючи в якості основи інсталяції свою розробку – ресайклінг-істоту «Entity». «Пульс життя», – це дійсно вражаючий об'єкт, пульсуючий всередині світловим джерелом, як інопланетна форма життя.

Микола Каблука та Expolight ArtGlass представляють світлову інсталяцію «Глибина».

Дніпровські дизайнери з SVOYA Studio – стілець «BUFFALO», виготовлений на виробництві D-boriso.

Меблевий бренд нового мислення MoDi презентують переможця Red Dot Design Award 2016 року – диван Тао, розроблений Павлом Ветровим.

В'ячеслав Балбек демонструє трансформацію дизайн-мислення в стільці BBO з персональної колекції дизайнера – BB.

Проект здійснено за підтримки Посольства України у Франції та за сприяння Першого секретаря з питань культури Посольства України у Франції пані Ірени Карпи.

Фото надані автором

З 22 серпня по 10 вересня в Національному музеї Тараса Шевченка в рамках Міжнародного історико-культурного проекту «Забуте Межигір'я» з великим успіхом пройшла однойменна виставка.

Георгій ЛУК'ЯНЧУК

Складалась вона з шести розділів експозиції: давня історія Межигір'я; Києво-Межигірський Спасо-Преображенський монастир; історія Києво-Межигірської фабрики; технологічний процес виробництва фаянсу, проілюстрований унікальними археологічними знахідками; продукція фабрики; Тарас Шевченко та Межигір'я – унікальні картини руки Тараса Шевченка з межигірськими сюжетами.

Виставку відкривали та провели ґрунтовну екскурсію її експозиціями: керівник відділу музейної справи Міністерства культури України Володимир Чорногор; генеральний директор Національного музею Та-

У КИЄВІ ВПЕРШЕ ПРЕДСТАВИЛИ РАРИТЕТИ МЕЖИГІР'Я

Організатори виставки «Забуте Межигір'я»

Заїка; доктор мистецтвознавства Ольга Школьна.

«Забуте Межигір'я» репрезентує унікальні археологічні знахідки 2017 р. з території Києво-Межигірського Спасо-Преображенського монастиря та Межигірської фаянсової фабрики. Вперше оприлюднено близько 500 оригінальних знахідок.

«Це знахідки Вишгородської археологічної експедиції 2017 року. 48 предметів побуту селян – мешканців Вишгорода та сіл поблизу Межигір'я – надав Вишгородський історико-культурний заповідник, 18 одиниць оригінального фаянсу надав Національний музей українського народного декоративного мистецтва, 26 листівок і зразки мистецької літератури тих часів надав колекціонер Дмитро Піркл, а одним з ініціаторів проведення виставки був Музей Десятинної церкви», – розповіла директор Вишгородського історико-культурного заповідника, кандидат історичних наук Влада Литовченко.

раса Шевченка Дмитро Стус; директор Вишгородського історико-культурного заповідника, кандидат історичних наук Влада Литовченко; директор музею історії Десятинної церкви Наталя Писаренко; доктор історичних наук, експерт з козацтва Тарас Чухліб; колекціонер Дмитро Піркл; дослідник Анатолій

Завдяки знайденим матеріалам вдалось відтворити процес виготовлення унікальної продукції на Межигірській фаянсовій фабриці, що у XIX–XX столітті славилась як перша фабрика тонкого фаянсу. Експозиція поєднала в собі елементи археологічних та етнографічних матеріалів з ілюстративною складовою – фотографіями території історичного Межигір'я. Серед експонатів одяг та предмети побуту жителів Межигір'я і Вишгородщини XIX

ст., 26 оригінальних листівок-фото Києво-Межигірського Спасо-Преображенського монастиря та оригінальне фото випусників Художньо-Керамічного технікуму.

За словами доктора історичних наук Тараса Чухліба, саме з території Межигір'я повинен початись процес відродження України: «Це особливе місце пам'яті для українського народу. За історичним значенням та внеском в національне державотворення і культуру його сміливо можна

порівняти з Києво-Печерською та Софіївською лаврами. Від часів князівської Русі та Козацької держави, через творчість Тараса Шевченка та унікальність Межигірської фаянсової фабрики і мистецтво «школи бойчуків» Межигір'я історично та ментально об'єднувало нашу державу, церкву і культуру».

Окремою частиною виставки була експозиція «Шевченко і Межигір'я». Генеральний директор Національного музею Тараса Шевченка Дмитро Стус звернув увагу присутніх на малюнок Великого Кобзаря із зображенням надбрамної монастирської Петро-Павлівської церкви та нагадав про поезію «Чернець», присвячену цій місцині.

Сучасною інтерактивною роздінкою проекту було відтворення на 3D-принтері раритетного експоната – тарілки-напівфабрикату Межигірської фаянсової фабрики (предмет 1850-х років). Надалі виріб буде передано до музейної колекції Вишгородського історико-культурного заповідника.

На виставці охоче ділилися знаннями з усіма охочими відомі українські історики та дослідники: Всеволод Івакін, Анатолій Заїка, Геннадій Ніколаєнко, Наталя Писаренко, Дмитро Бібіков та інші.

29 серпня раритети Межигір'я представили іноземним дипломатам. Для них організатори провели спеціальну презентацію проекту з

Сувенір
80-х рр. XIX ст.
Фаянсовий рел'єф
визначив історичний
«Фабрика МКС»

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Межигірський Спас.

Т. Шевченка

На території історичного Межигір'я було знайдено скарб прикрас сарматської доби першої половини III ст. н. е., який зараз зберігається у Варшавському археологічному музеї (Польща). Окрім того, зафіксовано культурний шар часів трипільської культури, Київської

Русі, залишки будівель Києво-Межигірського Спасо-Преображенського монастиря, печер та оборонних споруд XVI–XVIII ст., кладовище, залишки приміщень Межигірської фаянсової фабрики XIX ст. Тут також знаходився комплекс печер-скитів, підземні ходи тощо. Територія Межигір'я

складає близько 140 га та охоплює правий берег Дніпра на північ від Вишгорода – прибережні тераси, миси і ділянки плато Київських гір. У 1935 р. на території Межигір'я було побудовано урядові дачі, територію закрито для публічного відвідування, а колишні монастирські будівлі зруйновано. Після 1948 р. з охоронних реєстрів пам'яток історії, археології та архітектури УРСР територія колишнього монастиря вилучена без пояснень. У другій половині 1990-х рр. тут розпочалося нове будівництво, що завершилося побудовою приміщень для Президента України у 2011 р.

У 1990–1992 рр. тут була проведена археологічна експедиція на чолі з В. Харламовим. Результатом її діяльності стало виявлення решток стін, фундаментів та підвалів архітектурних споруд XVII – поч. XX ст., залишки монастирського кладовища. На території місцевого кладовища поховано близько 1000 осіб, серед яких визначні церковні та державні діячі козацької України.

А з 6 по 10 вересня в рамках Міжнародної історико-культурної виставки «Забуте Межигір'я» пройшов науковий лекторій провідних вчених та мистецтвознавців України з питань Межигір'я.

Організаторами виставки виступили: Міністерство культури України, Національний музей Тараса Шевченка, Національний музей українського народного декоративного мистецтва, Департамент культури КМДА, Музей історії Десятинної церкви, Управління культури, національностей та релігій Київської обласної державної адміністрації, Інститут археології НАН України, Інститут історії Варшавського університету, Музей історії Києва, Вишгородський історико-культурний заповідник, колекціонер Дмитро Піркл.

англомовною екскурсією. Послухати розповідь про унікальні археологічні знахідки 2017 р. з території Києво-Межигірського Спасо-Преображенського монастиря та Межигірської фаянсової фабрики прийшли Надзвичайний і Повноважний посол Болгарії в Україні Красімір Мінчев, прес-секретар посольства Республіки Чехія Давід Машек, працівник адміністративного відділу Ісламської Республіки Афганістан Саїд Мокім та представник посольства Гвінеї й Африканської ради в Україні Діалло Ісса Садіо. Дипломати зізналися, що бували в Межигір'ї, милувалися територією, але не знали, що у місцевості така багата та цікава історія. Представник Африканської ради в Україні Діалло Ісса Садіо розповів, що знімався у фільмі «Інфоґолік», зйомки якого проходили на території Межигір'я, і навіть продекламував уривок з вірша Шевченка.

З історичним Межигір'ям пов'язані імена видатних діячів України – гетьманів, отаманів та полковників Богдана Хмельницького, Петра Дорошенка, Івана Мазепи, Семена Палія, Самійла Самуся, Петра Калнишевського, які видавали охоронні універсали для монастиря, жертвували для нього великі суми грошей та цілі угіддя. На території монастиря було поховано гетьмана Євстафія Гоголя – предка відомого письменника, багато ігуменів і архимандритів Межигірського монастиря. Спасо-Преображенський монастир мав ставропігію та підпорядковувався Константинопольському патріархатові. Протягом останньої чверті XVII ст. і до скасування Запорозької Січі у 1775 р., межигірські ченці здійснювали духовну опіку над запорозькими козаками.

Наприкінці XVIII ст. в Межигір'ї були знайдені поклади каолінових глин. В 1798 р. тут була заснована Імперська фаянсова фабрика. До неї приписали 228 селян із Нових Петрівців, серед яких було багато гончарів (це село –

відомий гончарний осередок кінця XVIII ст.). Місцева продукція славилася в Російській імперії як перша фабрика тонкого фаянсу, особливо популярного на початку XIX ст. під час митної війни з Англією, коли було заборонено ввезти англійського фаянсу. В подорожніх записках сучасників можна зустріти описи фабрики та її продукції. Фабрику кілька разів реконструювали та модернізували – після пожежі початку XIX ст. і в 1850-ті рр., коли тут поставили печі нової конструкції. Але в 1874 р. фабрику довелося закрити через нерентабельність.

Під час побудови фабрики було використано приміщення монастиря та зведено нові. На відомих планах Києво-Межигірської фабрики можна приблизно визначити місцезнаходження деяких виробничих приміщень. Це майстерня, сушильня, промивальня, капсельна, столярня, приміщення для випалу гіпсу, модельна, глазурна тощо. Вони локалізуються в західній та північній частинах монастирської території. Біля східного краю тераси

позначено «каменний корпус обжигательных печей», з яким, вірогідно, і можна пов'язати знахідки 2014 та 2017 рр.

У 1843 р. Тарас Шевченко разом з Пантелеймоном Кулішем відвідував Межигір'я та присвятив йому поезію «Чернець». Зберігся малюнок, зроблений Т. Шевченком, надбрамної монастирської Петро-Павлівської церкви, яка була споруджена коштом кошового отамана Запорозької Січі Петра Калнишевського. Монастирські будівлі зводив відомий український архітектор Іван Григорович-Барський. Після заборони діяльності Межигірського монастиря тут була розташована Межигірська фаянсова фабрика. Вироби майстрів з Вишгородщини і нині експонуються в багатьох музеях України і Європи. На початку XX ст. на колишній монастирській території фабрики було розташовано Керамічний технікум, де працювали видатні українські митці світового рівня М. Бойчук, В. Седляр, І. Падалка, О. Павленко та ін.

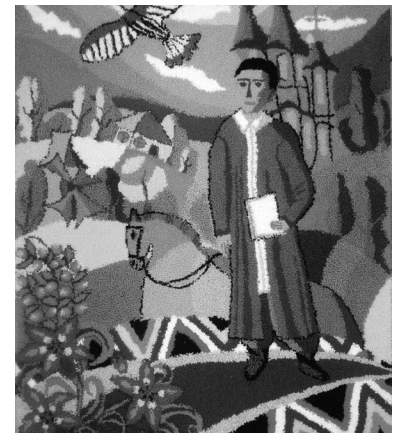

Експонати на створення яких надихнула творчість Григорія Сковороди

«З ІМЕНЕМ СКОВОРОДИ КРОКУЄМО У МАЙБУТНЄ»

У рамках всеукраїнських ювілейних заходів до 300-річчя від дня народження Григорія Сковороди Київський міський будинок учителя та Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, і Центр Сковородинознавства урочисто відкрили арт-виставку «З іменем Сковороди крокуємо у майбутнє».

У галереї Київського будинку вчителя представлено творчі роботи студентів та викладачів Мотузка Р. М., Носаченко Т. Б., Стрілець О. В., Смірної О. О., Шокірової З. Р., Шпитальнової О. В. Метою виставки є популяризація багатоаспектної спадщини видатного вітчизняного філософа, популяризація ідей видатного мислителя й просвітителя Г. Сковороди, та осягання його філософських трактувань і життєвих поглядів. Ідеї народності, природовідповідності, гуманізму та «сродної праці» Григорія Сковороди надзвичайно актуальні для сучасного світу. Він залишив особливий слід у розвитку української науки та культури, став одним із інтелектуальних символів не тільки своєї доби, але й усієї України впродовж наступних часів. Філософ переміг світ неправди й облуди, увібрив у себе наукові та релігійні знання, переосмислив і передав їх нам – своїм нащадкам. У даній виставковій експозиції можна знайти чіткі відповіді на проблемні питання нашого часу – освітнього й культурного характеру. Художні

Образ мандрівного філософа-романтика притягує увагу...

твори, а це живопис, акварель, графіка, витинанка, імітація книги, розпис на склі, Point to point, килимова вишивка представляють пейзажі м. Переяслава-Хмельницького, шляхами якого ходив великий філософ, відображено портрети філософа, проілюстровано фразеологізми народного мислителя, його ставлення до життя, й щира любов до рідної землі. На заході були присутні та взяли активну участь в презентації виставки: учні школи № 25, Шевченківського району та представники Центрального державного архіву зарубіжної україніки; Академії лідерства; Академії мистецтв; Київського національного університету культури і мистецтв та Всеукраїнського товариства «Просвіта».

Георгій ЛУК'ЯНЧУК

Експонати на створення яких надихнула творчість Григорія Сковороди

Популярна співачка з Чернігівщини Еміра (солістка гурту «Смоляни» Ольга Євченко) зараз блискуче втілює яскравий сольний проєкт.

Сергій ДЗЮБА

НА БІЛОМУ КОНІ — ДО ОЛІМПУ УКРАЇНСЬКОЇ ЕСТРАДИ

Побачили світ уже три її нові українські пісні – «На білому коні», «Сонце Літо» та «Темна нічка», майстерно записані на студії знаного київського професіонала Ігоря Добрянського. Пісні – чудові, теплі, душевні, зворушливі, створені гарною українською мовою. Автор пісень «Темна нічка» та «На білому коні» – Юрій Грицюк, дивовижну пісню «Сонце Літо» написала Катерина Бойко. Відомий український кінорежисер та кліпмейкер Віктор Скуратовський цікаво зняв кліп на «Сонце Літо». А режисер кліпу «На білому коні» – Денис Кучеренко.

Як на мене, пісня «На білому коні» стане справжнім хітом і візитівкою Еміри. Відеокліп вийшов розкішний – фактично відтворена прекрасна історія кохання, в якій є свій чарівний, неповторний сюжет. Зйомки проходили в Батурині – у палаці Розумовського та гетьманській фортеці, тож краєвиди – мальовничі. Причому Еміра дуже талановита та професійно зіграла героїню цієї історії. А от роль шляхетного, звитязного лицаря на баскому білому коні віртуозно виконав справжній козарлюга – керівник групи козаків-

ські виконавці свої кліпи чомусь створюють за кордоном, та ми принципово вирішили популяризувати рідну Україну, щоб усі щиро захоплювалися нашими чудовими пам'ятками архітектури, такими мальовничими краєвидами, – розповідає Еміра. – У нас – справді дружна, хороша, працелюбна та професійна команда! Звісно, вагому підтримку, як продюсер і меценат мого сольного проєкту та гурту «Смоляни» надає керівник сільгоспідпри-

Дружна команда Еміри

каскадерів «Український дух» Євген Крутов. Взагалі, Євген та його обдаровані колеги наразі активно знімаються в кінофільмах і вже здобули визнання далеко за межами України.

Натомість яскрава, динамічна та легкокрила пісня-свято «Сонце Літо» знімалася на красивій яхті в Києві. «Зазвичай україн-

емства «Пісківське» (з села Піски Бахмацького району), депутат Чернігівської обласної ради Валерій Колоша. Тож ми дуже вдячні Валерію Петровичу!»

Нові пісні транслюються на телеканалі «Київ», на музичному телеканалі «OTV»; Ольга Євченко вже не раз виступала на УТ-1, зокрема в передачах «Фольк

М'юзик», які веде народна артистка України, відома співачка Оксана Пекун. Пісня «Сонце Літо» незабаром зазвучить на популярному телеканалі «М-2». Планується записати відеокліп на пісню Еміри «Темна нічка»... Також зацікавилися творчістю талановитої землячки й чернігівські телебачення та радіо. І це лише початок потужного сольного

Харківську державну академію культури. Нині працює художнім керівником Будинку культури в с. Красносільське Борзнянського району, де й мешкає (це – за 60 кілометрів від села Піски, на Бахмацьчині). Заслужений працівник культури України. Лауреат міжнародних премій імені Григорія Сковороди «Сад божественних пісень» та Пантелеймона Куліша.

го проєкту Еміри – такий творчий псевдонім взяла солістка гурту «Смоляни». Адже красиве, мелодійне «Еміра» гармонійно асоціюється зі словом «мир», якого зараз так прагнуть українці!

Взагалі ж, Ольга Євченко співає з... чотирьох років – гарно виконувала українські пісні і її матуся. Батьки – Степан Григорович та Юлія Тимофіївна Зеленські – працювали в колгоспі... Ольга Степанівна закінчила Ніжинське училище культури та

«Я дуже люблю українські пісні. Співаю завжди душою, серцем – не для того, щоб прославитися і заробити гроші, а для людей, яких щиро люблю та поважаю. Я – дуже емоційна, і не боюся показувати свої емоції! Головне, що вони – справді добрі, позитивні, теплі... Бо я прагну своїми піснями дарувати людям радість та гармонію, надію на краще. Хочеться, щоб наша українська пісня надихала і приносила щастя. Власне, у цьому – суть проєкту «Еміра». Гарні слова, чудова мелодія, яка легко запам'ятовується, і щирий, душевний спів, – ось те, що зараз потрібно людям. І вони це відчують, підтримують мене, адже їм подобається. Ці пісні посправжньому українські, патріотичні. І це – також дуже важливо, – наголошує Еміра. – Ми зі «Смолянами» чотири рази виступали перед нашими українськими бійцями на передовій в АТО... Взимку плануємо поїхати вп'яте, адже нас там справді чекають, запрошують. Ще ми виступаємо на різноманітних фестивалях, ось, наприклад, побували на Івано-Франківщині. У нас є прекрасна українська естрада, і саме її потрібно розвивати».

КУЛЬТУРА І ЖИТТЯ

№ 39 (4766), 29 вересня 2017 р.

Виходить із 7 жовтня 1923 року.

Свідчення про реєстрацію КВ № 1026 від 26.10.1994 р.

Засновники: Міністерство культури України, Український комітет профспілки працівників культури, редакція газети

Головний редактор: Євген БУКЕТ

Адреса редакції: 03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1
Тел.: +38 (044) 498-23-62, cultandlife@gmail.com

Видавець: Національне газетно-журнальне видавництво

Генеральний директор: Андрій ЩЕКУН

Адреса видавництва: 03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1
Тел.: +38 (044) 498-23-65

Дизайн та верстка: Сергій ЗАДВОРНИЙ

Поліграфічний комбінат: ТОВ «Типографія "Від "А" до "Я"»
м. Київ, вул. Колекторна, 38/40. Тел.: (044) 563-18-04, 562-28-51

Розповсюдження і реклама:

Тел.: +38 (044) 498-23-64; +38 (097) 111-17-56

Публікуючи проблемні матеріали, редакція, окрім спеціально обумовлених випадків, подає лише авторський погляд. Вміст газети поширюється на умовах ліцензії СС ВУ 3.0, якщо інше не вказано стосовно конкретного матеріалу.

Передплатна ціна на 2017 р.:

3 місяці – 59,81 грн; 6 місяців – 138,54 грн.

Передплатний індекс: 60969

ISSN 2519-4429

Наклад 5 000

Ціна договірна

© СС ВУ «Культура і життя», 2017

